

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

megjelenik minden nap, hétfőn és ünnep után is.

Előfizetési árak:

Helyben egy hónapra 1 kor.,
negyedévre 3, fél évre 6,
egész évre 12 kor.

Vidéken: egy hónapra 1 kor.
20 fill., 1/4 évre 3 kor. 60 fill.,
1/2 évre 7 kor., 1 évre 14 kor.

Egyes szám ára 4 fillér (2 kr.).

Főszerkesztő: BARTÓK LAJOS.

Felelős szerkesztő: ERCSOKALYI FÉNYES LÁSZLÓ.

Kiadótulajdonos:

WERBŐCZY KÖNYVNYOMDA R.-TÁRSASÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. ker., Vármegyeházai 11-13.

TELEFON.

Apró hirdetések ára: egy szó 2 fill., vastagabb betűvel 4 fill.

Hirdetések nonpareille számítással, díjszabás szerint.

Szemle.

Budapest, július 15.

Ma *Fiume* vezet. Milyen szerencse, hogy nem Bécs, és Budapest alatt csillog az Adria vize. Most, ha így lett volna, *Fischer* admirális és *Beresford* viceadmirális mulhatatlanul csak a császárvárosba látogattak volna el, a hol megtanulták volna, hogy a monarchia az: Bécs és a mi Gross Inzersdorfen, illetőleg Pozsonyon túl van, az egy darab műveletlen állam, a melyről csak Márkus József főpolgármester hiszi el, hogy fő- és székvárosa is van. De hát mivel az ösföldnek sok százezer év előtt való átalakulása úgy igazodott, hogy a tengernek nevezett és később *Adriára* elkeresztelt nagy vízből Triesztnak és Fiuménak egyformán jutott, ő lordsgaik kénytelenek voltak Fiumébe is ellátogatni, magukkal hozván olyan hadihajót és torpedót, melyek közül a legkisebbel is egy másodperc alatt meg lehetne oldani a fiumei kérdést.

Szó, a mi szó, szombat óta Fiméra néz az ország. A *corpus separatum*, e diszes kikötőjében üdvözölheti az angol földközi flotta egy részét és *Szapáry* László kormányzóé az érdem, hogy ez a látogatás nem devalválódik katonai parádévá, hanem a magyar vendéglátásnak olyan ünnepévé nőtte ki magát, a melynek jelentőségét a mi politikai köreink épp úgy nem kissebbíthetik, mint a hogy azt értékén alól nem szállíthatják le az angolok sem. Az angol flottának fiumei látogatása politikai eredmény, a melynek szerencsés lefolyása kiszámíthatatlan horderejű.

Demonstrálása volt ez annak, hogy a magyar tengeren a magyar az ur és hogy *Fiume* akkor is létezik, ha Triesztnak éppenséggel nem tetszik. De nagyjelentőségű volt e látogatás azért is, mert egy kicsit elsimitotta azt a ridegséget, a mely a magyarokban a dél-afrikai háború következtében mély gyökereket vert. A politikában nem pusztán a sziv a hangadó. Már pedig, ha ezen tulmegyünk, be kell ismerünk, hogy az angol nemzet barátságára reánk nézve rendkívül értékes és hogy többet nyerhetünk általa, mint a mennyit tőlünk Bécs és Trieszt elvonni képes, a mire meg-

van bennük az elegendő akarat és az elegendő gonoszság is.

A *kinai kérdésnek* mult heti fázisai közt talán épp az volt a legérdekesebb és a legjelentősebb, a mi még a mélyebben látó politikusok nagy részének is elkerülte a figyelmét. Ez a fázis pedig az az ítélet, a melylyel egy orosz politikus foglalja össze a jelenlegi helyzetet. Szól pedig ez az ítélet így:

„Oroszország orosz Kinát akar; *Japán* egy angol kinát nem tűrhetne el. Egyértelmű volna Oroszország létkérdésének feladásával, ha egy másik államnak lehetőséget nyujtana arra, hogy Kinában akár erkölcsi, akár anyagi szempontból vezérszerepre jusson. A hatalmak célja Kinában továbbra is csak konzervatív lehet, vagyis az, hogy a birodalom csorbittatlanul fenmaradjon és hogy a rendes állapot ismét helyreállíttassék. Azok az igények, a melyek a hatalmak által támasztatnak, ezzel az elvvel ellentétben nem állhatnak.

A hatalmak egy sorozatának katonai bevonulása a menny birodalmába, ideiglenes áttörése az a birodalom integritásának fentartására irányuló elvnek és igen természetes, hogy e kérdésnek jelenlegi fázisában az orosz kormány csak az lehet a legfőbb gondja, hogy ez az „ideiglenesség“ meg ne változzék. Csakis ezen az alapon található meg annak a biztosítéka, hogy a Kinával való leszámolásból a többi hatalmaknak leszámolása ne következzenek.”

Ez a kis kommuniké, a melylyel a diplomácia egyáltalán nem foglalkozott, más nevekkkel kifejezve, azt jelenti:

Oroszország ma még nem kész arra, hogy egy nagy hadsereggel Kinába bevonulhasson. Feltékenynyé kell tehát tenni a többi hatalmat egymásra, hogy oda Anglia, vagy Japán se vonulhasson be. Majd ha a mozgósítás megtörtént és az első kétezer orosz katona kinai területen lesz, nos hát akkor az „ideiglenesség“ megnyilatkozása és Kina integritása ér annyit, mint egy lyukas tizfilléres.

A horvát katolikusok kongresszusa. mint tudjuk, szeptember 3-án gyűlik egybe Zágrábban. Eddigél csak azok a kérdések állapítottak meg a horvát hivatalos kérdés sze-

rint, a melyekkel a kongresszus foglalkozni fog. Ezek a kérdések pedig kizárólag csak egyházi és társadalomállási ügyekre vonatkoznak, míg a pártpolitikai kérdések kivételtek. E kijelentés után csak azt óhajtanánk tudni, hogy a horvát politikai aspirációk miatt indultak ki eddig épp ezekről az egyházi kongresszusokról? Vagy talán, ha magyarellenes politikát lehet csinálni, akkor minden szabad?

Az olasz parlament többsége, a félhivatalos *Agenzia Italiana* azon tanakodott, hogy mikép lehetne megvetni az alapját egy olyan munkaprogramnak, a melylyel a parlament rendes működését is biztosítani lehetne. — Csodálatos, hogy az olasz honatyák erre most kezdenek gondolni, a mikor a *Monte Citorio* árnyékban is 28° R. a meleg.

Diplomata.

Budapest, július 15.

A „bizalmas közlemény“ tárgyában részünkről a főszerkesztő nyilatkozatával mondani valónkat a lehető legrövidebben befejeztük. A hivatalos jellegű „Magyar Nemzet“ azonban fölmelegíti, azon reflexióval élve, hogy mi azt, a kitől a bizalmas közlemény ered, meg nem neveztük és ebből azt következteti, hogy az illető rendeletet nem a belügyminiszteriumban, hanem a „Magyarság“ szerkesztőségében gyártották. Laptársunk ezen naiv bölcsességére meg kell annyit jegyeznünk, hogy mi a közleménynek munkatársunk megnevezésével igen is urát adtuk, a főszerkesztő nyilatkozatát még azzal végezvén, hogy „a vizsgálatnak készséggel nézünk elébe.“

Ez ügyszó több szavunk nincs. Egyébként még itt közöljük az „Egyetértés“ vasárnapi számának ez ügyre vonatkozó czikke következő részét — a „Magyar Nemzet“ megnyugtatóására:

„Szerettük volna a félhivatalos és egészen hivatalos nyilatkozatok rendén meg tudni azt is, hogy mi hát ebben a kérdésben a kormány álláspontja, erősebb-e, vagy gyengébb, mint ama sok tekintetben kétértelmű „apokrif rendeleté“. Ez azonban nem történt meg, ellenben igen számos és feltétlenül hiteles helyről arról értesülünk, hogy ez az „apokrif“ rendelet tényleg megjárta az ország összes közigaz-

gatási hivatalait. Nem csupán az alispánok kapták meg a belügyminiszteriumtól, hanem megkapták már oszkenem az összes vármegyék főszolgabírái és a rendezett tanácsú városok polgármesterei is az illető alispáni hivataloktól. Ez az apokrifnak kinyilatkoztatott rendelet tehát már máig is legalább 600 közigazgatási hivatal elnöki iktatójában van belestromozva. Kérdés ezek után: valósággal apokrif-e vagy utamely be nem valható okból csupán letagadott az a rendelet? S ha csakugyan apokrif, mint azt Széll Ignác államtitkár sajátkezűleg állítja, hogyan lehet Magyarország egész közigazgatását, felső és alsó fokozatokon egyaránt, ilyen hamisítvánnyal felültetni? Ez a kérdés: nem kis kérdés.

Az osztrák közoktatásügyi miniszter a királynál. Hartel lovag, vallás és közoktatásügyi minisztert — mint egy ischli táviratunk jelenti, — ő felsége vasárnap délben kihallgatáson fogadta. A miniszter azután meghívást kapott a családi ebédhez és a délután folyamán elutazott. Körber miniszterelnök Hallstadiba utazott.

A pénztelen Európa.

Mialatt Európa gögös önhitséggel Kina ellen vonul, idehaza a saját háztartásában egyre szomorubb tünetek mutatkoznak. Európa pang: ez a kínos tény minden európai állam pénzügyi helyzetének jellemző tünetévé válik. Hogy nálunk Magyarországon így van, ezt nem kell magyarázni.

A ki Budapest életét lélektani és szociológus iskolázottságu szemmel szemléli, nagyon gyorsan rájön arra, hogy ennek a városnak az üres zseb cimere lehetne. De nemcsak nálunk, hanem a pénzes nyugaton is óriási a pénztelenség. A világ rendez-vous helyén, a párisi kiállításon is eme szomorú tény hangulatának árnya borong.

Egyre többen susogják, hogy a kiállítás óriási fiaszkót jelent. A híres és várva-várt clou hiányzik. A kik pedig azt mondják, hogy az egész kiállítás a maga egészében a clou, a nagy sláger, azok lehorasztott fejvel térhetnek haza a nagy világvásárról, mert ez a maga egészében balul ütött ki. Legjobb bizonyítéka annak a kiállítás felépítésében résztvevő részvényei esése.

Az Eiffel-torony részvényei, melyek még mindig a legértékesebbek, hatszáz frankról kétszázra estek s a híres *trottoire roulant*, a második clou, ma már a kezdetbeli 400 frank helyett 72 frankon áll. Ehhez járul az, hogy a vendéglők, kávéházak, színházak, mulatóhelyek fele kénytelen beszüntetni az üzemet.

A kiállítás vezetősége ugyanis

oly örült árákat követelt a bérlők-től, hogy a vállalkozóknak viszont a közönséget kellett hallatlan módon megsarcolni, a minek viszont a közönség tartózkodó magatartása, azaz kongó színházi nézőtér, üres vendéglő lett a következménye. Általában egyre erősödő közvéleményként kezd terjedni az a felfogás, hogy a kiállítás minden csodái mellett sem érdemi meg azt a temérdek pénzt, melybe teljes végig-élvezése belekerült.

Tudni kell ugyanis, hogy a belépődíjon kívül az összes mellék-díjak, melyeket a különböző látványosságokért fizetni kell, mintegy nyolcezred frankot tesznek ki. Már most a látogatók nagyrésze nem a kiállítás tisztán tanulságos, hanem inkább érdekességnyújtó részei iránt érdeklődik s épp ezért, ha kíváncsi-ságát ki akarja elégíteni, nagyon megkönnyebbült zsebbel tér vissza.

Ugyanakkor a világgiallításnak, mint olyannak túlhaladott voltát bizonyítja, ezt nem részletezzük. Tényegyre csak az, hogy a mostani párisi kiállítás anyagi deficittel fog végződni. Azonban nemcsak Párisban sok a lehorgasztott fej. Párisnak van egy nagy üzlete, a mely rosszul megy, Berlinben temérdek kis üzlet hanyatlík a bukás felé. Persze ezek csak a világgiallításához képest kis üzletek, különben azonban nagy vállalatok.

A legtöbb óriási áruház, mely utóbbi időben divatos üzletfajta volt Berlinben, ime most temérdek német pénzt az ablakon dobott ki. A berlini pénzválság nagyságáról fogalmat ad, ha megemlítjük, hogy a *Zukunft* rendszeren jól értesült fináncpolitikus szerint kétmilliárdnyi német vagyon forog kockán.

Anglia, mely rendszeren nincs pénzhián, annyit költött Dél-Afrikára, hogy egyelőre megrongált fináncziáit kénytelen ápolni. A román államokról, Spanyol- és Olaszországról pedig ne is szóljunk. Ezeknél a pénztelenség idült állapot. Ime, ilyen a Kína ellen vonuló Európa zsebének belállapota. Emlékezzünk, mit is mondott Montecuccoli!

A fumei vendéglátás.

Fiume, július 15.

Tegnap még éjjel után is tömve voltak a vendéglők és kávéházak, ma reggel mégis száz meg száz csónak nyüzsgött a kikötőben, folyton szállítva a közönséget a nyílt tengerre hogy az angol flottát közlelő megtekinthesék. Csakhamar megnépesedett a Riva angol matrózokkal és katonákkal, kik a belső kikötőben horgonyzó torpedóhajókról jöttek, hogy elmenjenek az istentiszteletre, a fumei angolok klubjába, a Sailors Homéba. A Szapáry-Riván gyülekeztek és egy tiszt vezetése alatt vonultak a városba, élénk feltűnést keltve.

Ugyanezen időben a csatahajókon is volt istentisztelet. Az admirális-hajóra meghívták a Fiumében és Abbáziában tartózkodó összes angolokat, még az egyes családoknál tartózkodó angol gouvornantokat is, hogy részt vegyenek az istentiszteletben. A névsort *Faber* és *Steinacker* angol konzulok állították össze.

Mindjárt ebéd után a páncélosok-ról 800 főnyi légénység szállott partra, kik szabadságot kaptak, hogy részt vehessenek a Giardino Publico-ban rendezett népnepélyen. A hadihajók apró csónakjai villámgyorsan szeldel-

ték a hullámokat, két-három csónakot vontatva maguk után, a melyek tömve voltak matróz-legénységgel. Páratlan élénkség, nyüzsgés-forgás és vidám hangulat uralkodott a kikötőben, a melyre rekkenő hőséget terjesztve tüzött le a nap. Az angol tengerészek részint hófehér vászonöltönyökben, részint trombita-formájú kék nadrágos matrózruhában voltak. Azonkívül vörös övet viselő gyalogosok is vegyültek közéjük. Valamennyien siettek a Giardino-ba, hova már két óra felé valóságos néparadat hőmpölygött. Az óváros lakói még a karonülő gyermekeket sem hagyták otthon, hanem mind kivonultak élvezni az ingyen sört és bort, melyet Fiume bőkezű kormányzója ajándékozott erre az ünnepélyre.

A népnepély.

A Giardino gyönyörűen fel volt díszítve angol zászlókkal, magyar trikolórral és Fiume város zászlóival. A kertben asztalokat állítottak fel, mögöttük sörös- és boros-hordók gúlája emelkedett. A rend fenntartása érdekében Dolzani rendőrökönk legmesszebbmenő intézkedéseket tette, csaknem az összes rendőröket kivonultatta a Giardino-ba. A bejáratnál ezenkívül a városi tűzoltóság állott sorfalat, teljes díszben. Megjelent kellő asszisztenciaival a mentőegyesület is.

Az asztalokat csakhamar körülülték a polgárok feleségeikkel és gyermekeikkel, majd megjelentek a Remberg-gyalogezred katonái, számszerint kétszázan és utánok az angol matrózok. Jóllehet versenyívásra díj kitűzve nem volt, a publikum csodás gyorsasággal forgott a hordók kiürítéséhez. Négy óra tájban már ugy zsbongott a kert, hogy a vigasság zaja negyedórányi távolra is elhallatszott. A városi zenekar szakadatlanul húzta az angol, magyar és olasz nótákat. A matrózok angolul, a közshadseregbeli katonák horvátul, a városi publikum pedig olaszul énekelt, oly pokoli chaoszt teremve, hogy a ki hallotta, soha elfelejteni nem fogja. Mérsékelt becslés szerint legalább 10.000 ember mulatott a remek kertben, hol 5 óra után életveszélyessé vált a tolongás és a dulakodás a hordók körül. Nemcsak felnőttek, hanem 8-10 éves *fucskák* holtrészen dülöngöztek, óriási derűtlenségére a nézőközönségnek. Albion fiai kitűnően érezték magukat a sokaság körében, mely a rokonszenv legviharosabb jeleivel halmozta el őket. Minden öt perczen felhangzott a:

Hip!-hip! hurra! ingelain!

Az olaszok, magyarok, horvátok egyforma lelkesedéssel hangoztatták. Az ivás művészetében az angol katonák elsőrangú erőknél bizonyultak és ügyeltek, hogy fentartsák tekintélyüket. A ki közülök ingadozni kezdett, azt társai azonnal elszállították.

A népnepélyt megszemlélték flottánk jobbra czivilbe öltözött tisztjei is. *Beresford* lord *Szapáry* László gróffal 6 óra után jelent meg a Giardino-ban és örömmel látta a rokonszenv jeleit; a merre a fényes fogat elhaladt, zajos evviva! és éljen! kiáltások üdvözltek a tengernagyot és a kormányzót, a ki páratlan bőkezűségével egyszerre népszerűvé vált az alsóbb rétegek előtt is. A délután folyamán a fővárosi sajtó képviselői látogatást tettek a „Ramillies“ admirál-hajón, hol a tisztek nagy előzékenységgel megmutatták a bámulatos uszovár minden ré-

szét, csodálkozásba ejtve azokat is kik már megfordultak hadi gőzösökön. A tisztek nagy elismeréssel nyilatkoztak a „Magyar Tengerpart“ angol kiadásáról, melyből a lap szerkesztősége az angol tisztek kérésére még néhány ezer példányt nyomtatott utólag, hogy minden katona eltehesse emlékül.

Ebéd a kormányzónál.

A hajóparancsnokok és Beresford lord, a ki az esti sétakocsizás után visszatért hajójára, este 8 órakor megjelentek a kormányzói palotában, hol fényesen terített asztal várta őket. Összesen hetven meghívott volt jelen; az angol flotta parancsnokain kívül ott voltak *Faber* angol konzul, *Dragoni* tábornok, *Sanchez* ezredes, *Mogyoróssy* alezredes, *Vittari* sorhajóhadnagy, *Hahnel* főhadnagy, *Gaál* Tibor, *Cseőke* Ferencz miniszteri tanácsosok, gróf *Wickenburg* István és *Hajnal* István osztálytanácsosok, továbbá *Milcenich* podeszta-helyettes és a városi meg az állami hivatalok főnökei. A negyedik fogásnál felemelkedett *Szapáry* gróf kormányzó és a következő felköszöntőt mondotta angol nyelven:

Admirális ur! Uram! Nagy azon hegyek, lapályok és tengerek száma, melyek Angolországot Magyarországtól elválasztják, számosak és jelentékenyek a külömbösek Anglia és Magyarország népei között, erkölcsök faj, eredet, természet és nyelv tekintetében. Mindezen jelentékeny különbségeknél azonban sokkal jelentékenyebb a két nemzet között fenálló rokonszenv, mely az utóbbi századok folyamán gyakran jutott kifejezésre. Anglia és Magyarország joggal nevezhető a két legalkotmányosabb országnak, mondhatni talán, hogy a legrégebb alkotmányral bírnak. Ez a két nemzet ugyanazon mély hódolattal, ugyanazon hű szeretettel ragaszkodik uralkodóihoz, kikre, mint a világ legbölcsőbb fejedelmeire tekint fel. Kivételesen hosszú és dicsteljes uralkodásukat népek áldása kíséri és alattvalói millióinak ajkáról hangzik el az ima az isten áldásáért szeretett uralkodóik részére. Engedjék meg, hogy poharamat emeljem uralkodóm őszinte barátjára, a dicsőségesen uralkodó *Viktoria* királyné, valamint a velünk oly szoros barátságban élő angol nemzet boldogságára. *Viktoria* királyné éljen sokáig!

Ezután *Lord Charles Beresford* emelt poharat a társaság sokáig maradt együtt.

Háboru Kinában.

A helyzet.

Washington, július 15.

Reney tengernagynak egy Csifuból, e hó 14-ikéről kelt kábel-távíratára szerint tegnap oda két japán szállítóhajó érkezett, a melyek egy tengerészrezdet, élelmiszereket, tábori ágyukat és lőszeret szállítottak partra. A távirat továbbá jelenti, hogy a kínaiakat állásukban, a melyek a Tien-Csinnel való vízi összeköttetést dominálták, állítólag megverték. A táviratot Washingtonban biztatónak tartják, mert semmit sem említ a külföldiek legyilkolásáról Pekingben.

Pétórvár, július 15.

Mint az orosz távirati ügynökség értesül, a Reuter-ügynökségnek Sanghaiból állítólag biztos forrásból származó az a híre, hogy egy 30.000 főnyi orosz sereg északról Peking felé nyomul, teljesen alaptalan.

Washington, július 14.

Az itteni politikai köröket igen kiélegítette *Bülow* grófuak körlevele. A körlevélben újabb teljes megerősítést látja azoknak az elveknél, a melyek az amerikai politikát Kinában irányítják.

Fuesu, július 15.

Az alkirályok és a tatár tábornok ma egyezményt írtak alá az összes idegen konzulokkal, mely szerint kötelezik magukat, hogy az idegenek életét és vagyonát megvédelmezzik.

Elpusztított missziók.

Róma, július 15.

Stefani-ügynökség jelenti *Sanghaiból* mai kelettel: Az olasz konzul értesülése szerint Hunanban elpusztították az olasz missziót és *Fantosai* püspököt és két misszionárust meggyilkoltak. Honanban és *Hupeiben* is megtámadták a missziókat.

Harcz a boxerekkel.

Britszzel, július 15.

(A *Havas*-Reuter-ügynökség jelentése.) A külügyminiszter a következő táviratot kapta a sanghai belga képviselőtől e hó 14-iki kelettel: *Seng*, a táviradik igazgatója, közölte a *santungi* kormányzónak egy e hó 7-éről kelt táviratát, a mely szerint az európai csapatok, a melyek a követségeket védelmezték, kirohanást tettek és *Tung* tábornoknak 200 katonáját megölték. A boxerek nem tudták bevenni a követségeket, ekkor aztán két ágyút állítottak fel, hogy azokat lödözzék. A helyzet válságos. A belga képviselő táviratában még hozzáteszi: A helyzetet veszélyesnek tartom.

A lázadás terjedése.

Pétórvár, július 16.

A bivatalos „*Torg Prom Gazetta*“ jelenti: A boxerek és lázadó-csapatok a vasutvonalat *Niucsvangtól* északra megtámadták. A körülbelül 4000 főnyi védecsapatok nem voltak elegendők, hogy a vasutat tíz ponton megvédelmezzék. A vasutat több helyen elpusztították. A felkelők még *Niucsvang* előtt is megjelentek és fenyegették a várost, melyet kozák tüzérség védelmezett. A *wladiwostok-port-arthuri* táviró vonalat lerombolták. Csifui jelentések szerint *Stössel* parancsnokot *Tien-Csinben* a kínai lőparancsnok felhívta, hogy egy hét alatt ürítse ki *Tien-Csin* és *Takut*. *Stössel* azt válaszolta, hogy nincs joga tárgyalni a lázadókkal.

London, július 15.

A Reuter-ügynökség jelenti *Sanghaiból* e hó 13-áról: *Ningpo*-ban komoly zavargások voltak. A román káth. missziót elhamvasztották. Részleteket még nem jelentettek. A „*Peking*“ gőzös ma tengerre szállt. A Reuter-ügynökség Csifuból e hó 10-éről érkezett távirata szerint oda táviratok érkeztek *Tien-Csinből*, melyek a július 6., 7. és 8-iki eseményekre vonatkoznak. A kínaiak száma egyre nő, vakmerőségük egyre fokozódik. A várost napról-napra szorosabban zárják körül. Lövésük sok házat romba döntöttek, ezek közt a gázgyári épületeket is. Miután az angolok és amerikaiak a 7-ére virradó éjjel eredménytelen kísérletet tettek egy kínai ágyú elfoglalására, a kínaiak heves támadást intéztek az idegentelep ellen, de a japánok visszaverték őket. 7-én a kínaiak több új pontrol újra kezdték a bombázást. Egy granát az angol tengerész-katonaság táborába esett és két embert megölt és kettőt megsebesített. A tüzérségi

harcz 8-án, a távirat elküldésekor még folyt.

A követségek bombázatása.

New-York, július 15.

A „New-York World“ jelenti *Sanghaiból*: Sheng táviró-igazgató egy jelentést juttatott a konzulokhoz, melyben közli, hogy *Pekingben megölték az idegeneket*. Sheng megrója az idegenyülőt Tung tábornokot és hozzáteszi, hogy Tung annyira felháborodott az angol követség ellenállásán, hogy elrendelte, hogy a követséget nehéz ágyúkkal bombázzák, úgy hogy az épület leégett és az idegenek ennek következtében elpusztultak.

A veszély nő.

London, július 15.

A Reuter-ügynökség jelenti *Sanghaiból* e hó 13-áról: Hivatalos forrásból közlik, hogy a shantungi kormányzó tegnap ide azt táviratolta, hogy a kínai katonák egyesültek a boxerekkel és a követségeket órák hosszat támadták. Eddig azonban nem sikerült behatolniok. Most nehéz ágyúkkal bombázzák a követségeket, hogy rést nyissanak az utolsó döntő támadáshoz. A kormányzó tartja tőle, hogy az összes követek, épp úgy, mint a kínai kormány is, nagy veszélyben forognak. A kormányt a legnagyobb aggodalom tölti el.

TÁVIRATOK.

A cseh-réppárt gyűlése.

Brünn, július 15.

A cseh-réppárt klubja tegnapra gyűlést hívott egybe, melyen több mint 800 ember vett részt. Elfogadták Bullin dr. határozati javaslatát, mely szerint a képviselőház legutóbbi ülésén történt eseményekben természetes folyamán látják az osztrák ügyek fejlődésébe való beavatkozáshoz, mely tavaly történt és a nyelvrendeletek megszüntetésére vezetett. Kimondotta a gyűlés, hogy a kormánynak gondoskodnia kellene arról, hogy a cseh nép közös követeléseit a cseh és sziléziai tartománygyűlésen reális megoldásra juttassák. Kijelenti végül a határozat, hogy teljesen egyetértenek a reichsráthi cseh képviselők eddigi eljárásával, teljes bizalmat és őszinte köszönetet szavaznak nekik és felhívják, hogy továbbra is tántoríthatatlanul védelmezzék meg a cseh nép becsületét és eljárásuk taktikáját a kormány cselekedeteihez és a parlamenti viszonyokhoz alkalmazzák.

HIREK.

— **Párbaj.** Tegnap délután négy órakor súlyos kimenetelű kardpárbaj folyt le a Ludovika-Akadémiában Zubovics Fedor nyugalmazott huszárszázados és Rákóczy István, a nógrádmezei rétsági járás főszolgabírája között, a mely mindkét fél súlyos megsebesülésével végződött.

A párbajra a rétsági járáshoz tartozó Diós-Jenő községben történt csendőri kegyetlenkedés ügyében tartott vizsgálat szolgáltatott okot. E községből ugyanis Eötvös Károly orsz. képviselőnél nemrégiben küldöttesség járt, a mely az ottani csendőrség brutalitását panasolta el. Eötvös Károly közbelépésére a belügyminiszter vizsgálatot rendelt el. A két nap előtt megkezdődött vizsgálaton Eötvös Károly képviseletében Schueighoffer Ferencz dr. budapesti ügyvéd, Zubo-

vics Fedor és Milassin dr. balasgyarmati ügyvéd bizalmi férfiakkal vett részt. A tárgyalás alkalmával Rákóczy és Milassin között szóváltás támadt, a melybe Fedor is beleszólt, ily szavakkal fordulva Milassinhoz:

— *Mit tárgyalss vele! Vágd pofon!*

Rákóczy nem felelt semmit, hanem nyomban távozott és Vácra utazott, az ott állomásozó huszárezred két főhadnagyával provokálta Zubovicsot, a ki Kiss Aladár cs. és kir. kamarást és Jóny László huszárszázadosot bizta meg segédeül.

A segédek kardpárbajban állapodtak meg, könnyű olasz kardokkal, kéz- és nyakbandázssal végkimerülésig. Zubovics orvosa Boros Ernő dr., Rákóczy pedig Horovitz Mór dr. volt. A kardokat, tekintve a súlyos feltételeket, szokatlanul élesre köszörülték.

A mint a bandázst kötöztették, Zubovics azt kérdezte orvosától, hogy lesz-e hónalj-bandázs is. Mikor az orvos nemmel választott, Zubovics így fordult Rákóczyhoz:

— *No akkor meghalsz, Rákóczy!*

Az ellenfelek kétszer támadtak egymásra. Az első összecsapásnál Rákóczy mellén és fején, Zubovics pedig bal mellén a bordák között, jobb fülén és jobb keze kis ujján kapott sebet.

A második összecsapásnál akarta ígérteit Zubovics beváltani. A rajta! szóra mindkettő egyszerre támadott. Zubovics teljes erővel Rákóczy jobb hónaljába csapott, hogy, keresztül vágja az ütőereket, balkarját pedig védőleg feje fölé emelte. Rákóczy Zubovicsnak szabadon hagyott bal karjába vágott.

Rákóczy mely sebet kapott, úgy, hogy huszonegy öltéssel kellett összevarrni, Zubovics karján azonban az erős csapás az ütőereket vágta szét, egészen a csontig hatolva. Rákóczy sebe nem veszélyes, Zubovics karját azonban valószínűleg amputálni kell. Zubovicsot a Kereskedelmi-kórházba, Rákóczyt pedig Vácra vitték.

— **Égő keményítőgyár.** Tatáról táviratozza tudósítónk: A Back és társa cég tulajdonát képező alamásfüzitői keményítőgyár tegnap délután kigyulladt és teljesen leégett. A tűz átesapott a szomszédos gőzmalomba is, de itt sikerült a tűz továbbterjedését elfojtani. A kár telemes.

— **A Vörös-Ereszt Egyesület Kelet-Azsiában.** Mint egy szent-pétervári táviratunk jelenti, a Vörös-Ereszt-Egyesület egy expedíciójá, 200 ágyból álló kórházzal, megfélelő számú orvossal és irgalmas pénéssel ma Odesszából elindult Kelet-Azsiába, hogy ellássa az európai hadosztályok tábori-sebészeti teendőit.

— **A nemzeti ünnep Párisban.** A július 14-iki párisi ünnepnap, mint ottani tudósítónk távirata jelenti, nem folyt le minden szerencsétlenség nélkül. Este 11 óra tájban a Rue-Rivoli Rue-Royale és a Place de la Concorde keresztezésénél nagy tolongás támadt, úgy, hogy körülbelül 100 embert többek között összevontak. A sebe ülték a közeli kávéházakba vitték, ahol orvosi segélyben részesültek. Egy asszony súlyosan megsérült. A város különböző helyein bálakat és más ünnepélyeket is tartottak, este pedig minden ablak fényesen ki volt világítva.

— **A rotterdami péklegények sztrájkja.** A hajó- és kikötő-munkások után — mint egy rotterdami táviratunk jelenti — most a péklegények határozták el, hogy sztrájkolni fognak. E célból tegnap látogatott gyűlést tartottak, a melyen a pártvezetőség kimondotta a sztrájk megkezdését.

— **Hamburgból** ugyancsak sztrájk hírért hozza a táviró. A kikötő munkások léptek ki körülbelül 2000-en a munkából. A munkaadók szövetsége ultimátumot közölt a munkásokkal, a mit ezek nem fogadtak el, mire a munkaadók az összes kikötő-munkások egyhatodát, 1500 munkást elbocsátottak. Rendzavarás eddig nem fordult elő.

— **Rabsegélyző kongresszus Párisban.** A 130 kongresszus közül, a mely a nemzetközi kiállítás tartamára terbe van véve, most, — a mint Párisból értesülünk — a rabsegélyezés ügyével foglalkozó kongresszus került sorra. A kongresszust az igazságügyminiszter nyitotta meg fényes beszéddel, a melyben kiemelte azoknak a törekvéseknek nemességét, a melyek a fogságból kiszabadult rabokat és különösen az egészen fiatal, serdülőfélben levő foglyokat vissza akarják adni a társadalomnak. A kongresszusra a világ minden részéből jelentkeztek jogtudósok, bírák, ügyészek és ügyvédek, a kik három osztályban tárgyalják a napirendre felvett kérdéseket.

SPORT.

Párisi világbajnokságok.

— Távirati tudósítás. —

Páris, július 15.

Má kezdődött a 10 napig tartó nemzetközi athlétikai meeting. A díszkoszobás-világbajnokságot magyar athléta, Bauer Rezső, a Budapesti Torna-Club tagja nyerte meg, ki 36:04 méternyi távolságra dobta ki a 2 1/2 kgr. súlyú diszkoszot és ezzel világrekordot teremtett. A magyar athlétának e győzelme óriási feltűnést keltett. Egész Páris közönsége tapsolt a magyarok e dicső győzelmének és mikor a magyar lobogót a győztes nemzet tiszteletére felhúzták, többször lehetett e kiáltást hallani: „Vivent la hongrois!” (Éljenek a magyarok!) A 100 méteres síkfutás-világbajnokság előfutámát Schubert Ernő, a Magyar Uszó-Egyesület tagja nyerte meg és ekkor ismét dicsőn lengett a vörös-fehér-zöld lobogó, az egész világnak hirdette a magyar nemzet fiai győzelmét.

A többi versenyekben is dicsőn képviselték a magyar fiuk hazájukat. Így a magasugrás világbajnokságban Gönczy Lajos B. E. K. E. harmadik, a rudugrás világbajnokságban Kausser Jakab M. A. C. negyedik és a súlydobás világbajnokságában Crettier Rezső, M. U. E. negyedik lett.

Leírhatatlan az a lelkesedés, a melyben Páris közönsége a magyar athlétákat e győzelmek után résziesítette.

A magyar athléták a versenyek után sorba állottak és háromszor kiáltották: „Vive la France!” A párisi közönség „Vive la Hongrie” kiáltással viszonozta a magyar fiuk üdvözlését.

A versenyeket holnap folytatják.

Tatai löversenyek.

Igen nagy közönség jelenlétében folyt le tegnap Tatán az idei löverseny. Nagy szerencséje volt ma a fiatal ház, Pejacsevich Albert grófnak, ki Benczével és Ujfaluval a mai két legjobban dotált versenyt megnyerte.

Tippjeink megint kitűnően sikerültek, Bence, Ujfalu és Néha-Néha győztek, míg Illusion helyre jött be.

I. Komárommegyei eladó handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter.

Első herceg Pálffy M. Eglantin-ja (lovagolta Cleminson).

Második báró Üchtritz Zs. White Lady-ja (lovagolta Laznik).

Harmadik Waldman R. Barmaid-ja (lovagolta Finan).

Futottak még: Sőhaj, Maculam, Zsámbokrét, Bendeguz és Dijnek.

Tot.: 10: 30. Helyre: 50: 63, 69 és 77.

II. Eladóverseny. Díj 300 korona. Távolság 1200 méter.

Első báró Üchtritz Zs. Hynast-ja (lov. Laznik).

Második Dréher A. Gezantk-ja (lov. David).

Harmadik Szemere Miklós Félénk-je (lov. Lovász).

Tot.: 10: 21.

III. Eszterházy handicap. Díj 4000 korona. Távolság 2400 méter.

Első gr. Pejacsevich A. Ujfalu-ja (lov. Poole).

Második Herceg M. Corsica-ja (lov. Rosack).

Harmadik Okolicsányi Ö. Drává-ja (lov. Finan).

Futottak még: Cinquevallo, Walkover, Gourgardine és Orkán.

Tot.: 10: 97. Helyre: 50: 76 145 és 91.

IV. Tatai handicap. Díj 3000 korona. Távolság 1200 méter.

Első gr. Károlyi M. Néha-Néha-ja (lov. Huxtable).

Második gr. Eszterházy Nachtwächter-je (lov. Cleminson).

Harmadik gr. Forgách F. Szárnyas-ja (lov. Poole).

Futottak még: Galeotto és Fergeteg.

Tot.: 10: 49. Helyre: 50: 61 és 55.

V. Remeteségi díj. Díj 300 korona. Távolság 1000 méter.

Első gr. Pejacsevich A. Bencz-je (lov. Poole).

Második Schossberger L. Illuzion-ja (lov. Travnicsek).

Harmadik gr. Eszterházy J. Gingerbread-ja (lov. Cleminson).

Futottak még: Oppositio, Tippu-Tip, Szekfü és Danseuse.

Tot.: 10: 31. Helyre: 50: 64, 97 és 82.

VI. Gátverseny. Díj 2000 korona. Táv. 2400 méter.

Első Hg. Pálffy M. Alamizsná-ja (lov. Hesp.).

Második Geist G. Redactor-ja (lov. Csompóra).

Harmadik Mr. Lincoln Banáitá-ja (lov. Rosaik).

Futottak még: Lady May, Ingártha, Namentos és Zaza.

Tot.: 10: 20. Helyre: 50: 52, 53 és 58.

VII. Eladók akadályversenye. Díj 2000 korona. Távolság 4000 méter.

Első Flesch A. száz. Wagner je (lov. Rosak).

Második Dréher A. Gagerl-je (lov. Wheeler).

Harmadik gr. Eszterházy F. Curtam-ja (lov. Lipovniszky).

Futottak még: Emenek Clarion és Rézes.

Tot.: 10: 34. Helyre: 50: 84, 84.

SZÍNHÁZAK.

(Hétfő, július 16-án.)

Föv. nyári színház.

Cyrano de Bergerac.

Romantikus dráma 5 felvonásban. Irta Rostand. Fordította Ábrányi Emil.

Kezdeté fél 8 órakor.

Városligeti Színház.

Búr háboru.

Látványos előkép dalokkal, táncokkal és csataképekkel. Irta Feld Aurél és Zsoldos László. Zenéjét szerzerzte Donáth E.

Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia Színház.

Kisfaludy-Színház.

A csodaember

(Rabbi Joselmann.)

Kiadóhivatal:

IV., Vármegye-utca 11-13.

KIS HIRDETÉSEK

Kiadóhivatal:

IV., Vármegye-utca 11-13.

A kis hirdetések előre fizetendők. E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 fill., vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül. A kis hirdetésekbe a címzet és lakást is be lehet tenni minden külön díjazás nélkül. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beiktatott. Vidékről igen kényelmesen beküldhetők a kis hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére a kis hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja a kis hirdetés árát. Kis hirdetések fölvetetnek a kiadóhivatalban, IV., Vármegye-utca 11-13.

Kis Hirdetések

felvetetnek a

kiadóhivatalban

IV., Vármegye-utca 11-13.

Allást keresők

és

munkaadók,

vevők és eladók,

bérlelők

és

bérbeadók

és mindazok, akik a nagy közönség köréből keresik az érdekelt feleket,

hirdessenek

"MAGYARSÁG"

Kis Hirdetések

rovatában.

10 éven felüli

árva vagy szegénysorsu egészséges, jó nevelésű leányt örökbe fogadok. Lujza-utca 2. cz.-üzlet. 7485

Hölgyek figyel-
mébe!

Az otthoni mosással járó kellemetlenségektől szabadul meg, ha bizalommal fordul a **Hungária gőzmosóházhoz**, hol a fehéremű mosása és mángorlása az oda és vissza való szállítással együtt kilogrammonként 20 krajczárért eszközöltetik. 7576

Eladó birtok.

Rempe-Hollós községben (Vasmegeye) vasut-állomás Egyházas-Radócz a birtoktól 4 kilométernyire. Elsőrendű szántóföld 174 hold, kaszáló 24 hold, belsőség 6 hold, összesen 204 hold a 1200 négyszögöl. Van benne 5 szobás urilak, szép kert és jó karban levő gazdasági épületek. Bővebb felvilágosítás nyerhető a tulajdonos: Tischler Samu urnál Zala-Egerszegen. 5120

Termő szőlő

Budán, félórai távolságra az Alagutató, az orbánhegyi-ut mellett, eladó. A terület 1100 négyszögöl amerikai alanyba ojtott jó budai szőlőfajok. Bővebbet VIII., Muzeum-körút 18. IV. emelet 13. ajtó a tulajdonosnál. 5129

Bártfafürdőn

kéuelemmel berendezett villa 4-5 szobával, konyhával, ezenkívül hónapos szobák verandával emeleten vagy földszinten, árnyas kertben, nagyobb és kisebb szobák együtt vagy egyenkint heti 5 forinttól kezdve a fürdő legelőkelőbb és legtisztább levegőjű pontján, a fenyves tőszomszédságában kiadók. Bővebbet Fehér Istvánné »Budapest« villa Bártfafürdőn. 5131

Angol nőiszabó

készít mindennemű angol és francia női kosztümöket a legújabb angol és francia divattalpokról szerinti a legelőkelőbb kivitelben, ugyancsak házi ruhákat és javításokat is elfogad feltűnő olcsó árak mellett. Levelezőlapon történt meg-hívásra rögtön eljövök és mindent a legrövidebb idő alatt elkészítek. Leka József Ferencz-tér 11., II. em. 25. 7405

Gázmotor

egy lóerejű Adam-féle, mely teljesen jó karban van és könnyű szerrel benzinnel hajtásra fordítható, eladó. Megtekinthető: IV., Vármegye-utca 11. sz. házban. 5124

BÖLEJÓZSEF

asztalos-mester,

Budapest,

VIII., Vas-utca 7. sz.

Elvállal mindennemű épület- és bútortasztalos munkákat 7483

Családi ház.

5 szoba, előszoba, konyha, élelőkamra, klozet, két veranda, minden ujonnan helyreállítva; nagy telek, melléképületek, kocsis-lakás, istálló és kocsiszin; továbbá nagy helyiség egy műterem számára vagy téli-kertnek, szépen berendezett 750 négyszögölnyi kert, tornatelek, szökőkút jégverem, jó ivóvíz, gyümölcs- és díszfák, szőlő; szép fekvés a kelenföldi vasút-állomásnál, 20 perc alatt elérhető a Károly-kaszárnyától villamos vasutal - más vállalkozás miatt jó feltételek mellett olcsón eladó. Levelek kéretnek »Családi ház 18000« sz. a. a kiadóhivatalba. 5116.

Szarvas

városnak központján 8000 frtért részletfizetéssel megvehető 6 szobás sarokközlethelegységű lakház. Tanulók tartásából beszerezhető a törlesztés. Tudakozhatóni Teiber G. üzletében. 7478

NATOVITZ ZSIGMOND

műszaki özég- és ozi-

merfestő

Budapest, VII., Kazin-

o-utca 30.

Butorozott szoba.

Calvin-tér 4. sz. a. egy kis udvari hónapos szoba külön bejárattal azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás nyerhető IV., Egyetem-utca 3. a. közp. mintapince fiók árudájában. 5132

Takarítónő

keresztény, szerény fizetésért nem minden napra kis családdhoz kerestetik; még jobb kis cselédeány 3-4 frtért gyerekekhez. Címük 7471. szám alatt kiadóhivatalba küldendők. 7471

Ügyes szabónő

ki éveken át nagyobb műhelyben dolgozott, házakba ajánlkozik napi 3 koronáért. Címe meg tudható a kiadóhivatalban. 7395

Butor.

Rögtön elköltözés miatt alig használt hálószoba butor, asztal, székek sűrűgösen eladó. Sándor-utca 38., földszint 10. 7475

Katholikus tanító

ajánlkozik nevelőnek, vagy irodai munkára szerény feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 7472

Tizenöt forintért

eladó egy teljesen új negyven forintos miniatúr harmonium. Cím a kiadóhivatalban. 7485

BUTOR úgy készpénzért, mint részletfizetésre legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kapható

Ehrentreu és Fuchs testvéreknel
Budapest, VI., Teréz-körút 8.

(Andrássy-ut közelében)

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

WERBŐCZY KÖNYVNYOMDA

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Budapesten, IV., Vármegye-utca 11-13. (saját házában).

Telefon 1007. sz.

Telefon 1007. sz.

Magyar szentkép-iparvállalat.

Képes műmellékletekkel

vagy sima szedéssel ellátandó

díszmunkák,

könyvek és egyéb apró nyomtatvány izléses, jutányos és gyors elkészítésére vállalkozik.

Dusan felszerelt könyvnyomtató osztályához elsőrendű rajzolóval bíró

lytographia

járul, melynek képességéről számtalan falragasz és rajz is tanuskodik.

Lytophraphiai műintézet.

MAGYAR SZENTKÉP-IPARVALLALAT.

A magyar ipar ez ágának hazánkban valláserkölesi és fontos közgazdasági jelentősége van. Ha a külföldre szivárgó összeg a hazai gyártmányért itt marad: vagyont mentünk meg az országnak; idegen ajku híveink pedig magyar tárgyú szentképek birtokába jutnak.

Ez eszme által buzdítva **Roskovics Ignác** festőművésznünknek a budai királyi palota Szent-István terme díszült festett eredetű sokszorosítási jogát megszereztük s a sorozat négy elseje gyanánt, nagy és kis formában

SZENT LÁSZLÓ SZENT ERZSÉBET
SZENT IMRE SZENT MARGIT

képeit adjuk.

Ezt követi ugyancsak Roskovicsnak a Mária-radnai templom oltárképeül festett

„ANGYALI ÜDVÖZLET“

czimű (Ave Mária) és **Zichy Mihály** egyik remekműve, mely Szűz Máriát mint fiatal leányt ábrázolja, 22 1/2 x 40 cm.-es másolatban.

A nagy képek fali díszül, a kisebbek imádságos könyvbe valók.

E képkiváltványok f. július hó végével fognak megjelenni!

A kiadó: WERBŐCZY KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapesten, IV., Vármegye-utca 11-13. (saját házában).

Árjegyzék:

I. Fali díszül szolgáló kiváltványok: **

Színes nagy egész alak	32 1/2	50 cm.	1 korona vagyis:	50 kr.
Színes nagy térdkép	22	32	50 fillér	25

(A nagy egész alakú képekhez papírkert (passepartout) kapható 40 fillérért.)

II. Imakönyvbe való kiváltványok a hátlapra nyomtatott imával:

Színes nagy mellkép	88	138 mm.	20 fillér, vagyis:	10 kr.
Színes kisméretű egész alak	70	120	16	08
Színes kisméretű térdkép	67	102	12	06
Színes kisméretű mellkép	53	75	06	03
Fekete közepméretű mellkép	88	137	06	03
Fekete kisméretű egész alak	70	120	04	02

* Képeink árara vonatkozólag, szemben a külföldről eredő szentkép-kiváltványok árival, szolgáljon magyarázatul azon körülmény, hogy a magyar szentek királyi vérből származó vagy magas egyházi rendű történelmi alakok, kiknek ruházatánál a festőművész a megfelelő díszhez mérten igen sokféle színt alkalmazott. Vállalatunk tehát, hogy képkiváltványain vissza adhassa az eredeti műveken megkövetelt díszet és pompát, kénytelen 12-14 különböző színű nyomatot használni, minek következtében a magyar szentképek előállítására nagyobb költséget és munkát, jobb papírost és díszesebb kiállítást igényel, mint a külföldről érkező képkiváltványok, melyek rendszerint csupán 4-6 színnel és így olcsóbb papírosan vannak nyomtatva.

** Hasonló méretekben készül Szent László és Szent Imre képkiváltványa is. Ugy hogy ezen 4 magyar szentkép egész alakban, hozzáadva a Szent István csoportképet is, méltó díszül szolgálhat nemcsak a lakások, de a templomok falain is.

*** Ezen alakkal »Képes levelező lapok« is készülnek, melyek nyomdánkban darabonként 16 fillérért megrendelhetők.